

Óli Breckmann, fólkatingslimur:

NATO-málið kann styrkja okkara samráðingarstöðu

Vísir tað seg, at danir hava fingið pengar fyri at geva NATO loyvi til at hava stöðirnar á Sornfellið og á Eiði, so fer tað at seta okkum sterkari í komandi samráðingarumföllum, sigur Óli Breckmann. Hann heldur ikki, at málið hevur nakra politiska síðu, sum skal takast upp. Í verjuspurningum má ymiskt haldast loyniligt. Tað er spell fólkaræðisliga, men soleiðis má tað vera

Óli Breckmann hevur á fólkatingsi spurt Poul Nyrup Rasmussen, um danir hava fingið nakran figgarligan fyrirmin av at hava givið NATO loyvi til at hava tær báðar stöðirnar í Føroyum, Radarstöðina á Sornfelli og loran C-stöðina á Eiði.

Spurningurin varð settur eftir at tað kom fram, at loran-stöðin hevur verið nógv brúkt av amerikanskum kavbátum. Helst kjarnorkuløddum kavbátum.

Sluppu nógv biligari

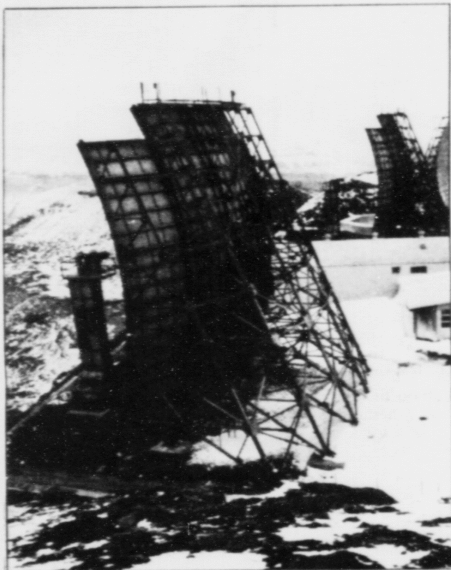
Ein av grundgevingunum fyri at seta spurningin, er, at Danmark slapp biligari í limagjaldi til NATO enn nákað annað limaland.

Óli Breckmann vísir á, at eitt nú Noreg rindaði dupult so nógv.

– Normenn vóru heilt uppi á fyra prosentum av BTÚ, sigur hann. Danmark lá heilt niðri á tveimum prosentum.

Hugsanin – ella mistanin – er, at danir sluppu biligari orsakað av at teir góvu NATO loyvi til at hava stöðir í Grønlandi og Føroyum.

Nettupp hetta – at geva NATO loyvi til at nýta egið

Stöðirnar gjørdur okkum ikki til eitt fremri bumbumál enn vit annars høvdu verið, sigur Óli Breckmann

sum teir hava gjørt í teimum avtalum, gjørdar eru.

Fyrirspurningurin á fólkatingsi er ein roynd at fáa fram, um danir í sambandi við NATO-stöðirnar hava fingið beinleiðis vinning av Føroyum.

Óli Breckmann sigur, at verður svarið frá Nyrup, at danir hava havt figgarligan fyrirmin av hesum, so fer tað sjálvsagt at styrkja okkara stöðu móttvegis teimum, tá vit fara at samráðast aftur.

Onki politiskt

Løgtingið hevur triggjar ferðir samtykt, at Føroyar skulu haldast uttanfyri allar hernaðarligar samgongur. Nú er komið fram, at danir hava givið NATO loyvi til at brúka bæði Grønland og Føroyar til nógv meir, enn nakar hevur vítað um.

Ger tað ikki hetta til eitt politiskt mál, líka so væl sum til ein spurning um figgarligan fyrirmin?

– Nei, tað haldi eg ikki. Tað er nú einaferð soleiðis, at tað kemur til verjuspurningar, so er nógv, sum má haldast loyniligt. Og samanumtikið skulu føroyingar vera ógvuliga gladdir

fyri, at vit vóru innanfyri og ikki uttanfyri.

– Og NATO-stöðirnar gjørdur okkum yvirhøvdur ikki til eitt størri bumbumál, enn vit annars høvdu verið. Sovjet spurdi aldri eftir, um ein loranstøð var í einum landi, aðrenn teir lupu á.

– Men Føroya Løgting hevur triggjar ferðir samtykt, at vit skulu haldast uttanfyri allar heraðar-samgongur. Og nú er komið fram, at landið er brúkt til nógv meir, enn vit høvdu droymt um. Eigur tú ikki sum umboð okkara á fólkatingsi at taka hetta fram?

– Jú – tað kann eg gott. Men tað er bara ikki so nógv meining í tí nú. Hevði tað verið fyri 10 árum síðani, hevði hetta elvt til ein ógíligan, óskilvisan fjáttur, har vinstravongurin hevði mobiliserað hvarja ommu í landinum imóti NATO. Nú eru fólk meira rólig.

– Eigur tú ikki at hava eina ávísu virðing fyri hesum sjónarmiðum, tá nú eitt samt lögting hevur gjørt triggjar samtyktir um hetta?

– Eg veit ikki. Eg havi jú ongantið verið serliga gladdur fyri hasar samtyktirnar. Og sannleikin er, at tær

Óli Breckmann, fólkatingslimur, vil hava at vita, um danir hava vunnið uppá NATO-stöðirnar í Føroyum

vórðu settar fram av kommunistisypatisørnum í lögtinginum.

– Er tað ikki at undirmeta hinar lögtingslimirnar at siga, at teir hava latið seg draga upp á trád av nøkrum fáum kommunistum – triggjar ferðir?

– Eg veit ikki. Har var talan um politiskan taktikk, sigur Óli Breckmann.

S-S-

landaøki – var orsök til, at Týskland slapp rættiliga biliga í verjuútreiðslum.

Styrkir samráðingarstöðuna

Men hvat vil Óli Breckmann brúka svarið til? Fer hann at krevja pengarnar aftur?

– Nei, tað ber sjálvsagt ikki til, sigur hann. Endamálið er at klárleggja nøkur

ting í ríkisfelagsskapinum.

Óli Breckmann vísir á, at tað bæði frá danskari síðu og frá sambandssíðuni í Føroyum aftur og aftur hevur verið sagt, at blokk-stuðulin er ein gáva, og at tað er Danmark sum hevur ófyrirmin av skipanini.

Tað er eisini hendan hugsan sum hevur gjørt tað møgult hjá dønnum at pressa føroyingar so nógv,

NATO-viðhaldsfólk gjørdur vart við seg, tá USS McCloy vitjaði í juli 1987...

...og fólk sum vildu hava NATO at virða føroysku samtyktirnar blivu áfust við danskar marinara